

Temat wynikający z porządku posiedzenia Komisji Finansów i Budżetu Miasta Rady Miasta Bielsk Podlaski

Zapoznanie się z informacją dotyczącą bilansowania się gospodarki odpadami w 2025 r. z uwzględnieniem między innymi:

- 1) liczby mieszkańców deklarujących wnoszenie opłat,**
- 2) dochodów z tytułu wniesionych opłat,**
- 3) zaległości z tytułu opłat.**

Komisja przyjęła wniosek w sprawie wystosowania do Burmistrza Miasta pytania: jakie działania podjąć w celu ograniczenia deficytu w systemie gospodarowania odpadami komunalnymi?

Stanowisko Burmistrza Miasta

Burmistrz Miasta informuje, że w 2025 r. Miasto Bielsk Podlaski realizowało działania ukierunkowane na poprawę efektywności systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Działania te prowadzono w sposób ciągły i obejmowały trzy zasadnicze obszary: egzekwowanie przepisów, rozwój infrastruktury oraz edukację ekologiczną. Wdrażane rozwiązania miały zarówno charakter organizacyjny, jak i inwestycyjny, a ich skuteczność była na bieżąco weryfikowana poprzez analizę danych ilościowych.

1. Egzekwowanie przepisów

W 2025 roku prowadzono szeroko zakrojone działania kontrolne, obejmujące zarówno mieszkańców, jak i przedsiębiorców funkcjonujących w systemie gospodarowania odpadami.

1) Szczególny nacisk położono na weryfikację liczby osób deklarowanych w systemie opłat za gospodarowanie odpadami. Kontrole te, prowadzone na podstawie danych uzyskanych z referatu Urzędu Stanu Cywilnego oraz zgłoszeń mieszkańców, doprowadziły do ujawnienia rozbieżności i zwiększenia liczby osób objętych systemem.

Kontrole deklaracji (liczby mieszkańców):

- I półrocze: 205 wezwań, wzrost o 40 osób,
- III kwartał: 155 wezwań, wzrost o 38 osób,
- IV kwartał: 109 wezwań, wzrost o 25 osób.

łącznie wysłano 469 wezwań, co skutkowało ujawnieniem 103 dodatkowych osób objętych systemem opłat.

W 2026 r. łączna liczba wezwań skierowanych do właścicieli nieruchomości jednorodzinnych wyniosła 85. W wyniku kontroli liczba zadeklarowanych mieszkańców wzrosła o 13 osób. Liczba wezwań skierowanych do zarządców nieruchomości wielorodzinnych wyniosła 20, a w wyniku kontroli liczba zadeklarowanych mieszkańców wzrosła o 8 osób.

2) Równolegle prowadzono kontrole dotyczące kompostowania bioodpadów w przydomowych kompostownikach. We wszystkich przypadkach potwierdzono spełnianie warunków uprawniających do częściowego zwolnienia z opłat.

- I półrocze: 13 kontroli,
- III kwartał: 12 kontroli,
- IV kwartał: 7 kontroli,
- łącznie: 32 kontrole.

W 2026 r. przeprowadzono 6 kontroli dotyczących kompostowania bioodpadów w przydomowych kompostownikach.

3) Istotnym elementem działań kontrolnych było również prowadzenie przez Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Sp. z o.o. w Bielsku Podlaskim odbierającego odpady komunalne kontroli prawidłowości segregacji. W przeprowadzonych kontrolach stwierdzono zarówno przypadki prawidłowego postępowania z odpadami, jak i liczne nieprawidłowości, co wskazuje na potrzebę dalszych działań edukacyjnych i kontrolnych.

Kontrole selektywnej zbiórki odpadów (prowadzone przez MPO):

lipiec 2025 r.:

- 221 kontroli,
- 142 (64,3%) bez zastrzeżeń,
- 79 (35,7%) z zastrzeżeniami,

październik 2025 r.:

- 186 kontroli,
- 73 (39,2%) bez zastrzeżeń,
- 113 (60,8%) z zastrzeżeniami.

Łącznie przeprowadzono 407 kontroli, z czego 192 (47,2%) zakończyły się bez zastrzeżeń, a 215 (52,8%) wykazały nieprawidłowości.

Wprowadzono również system oznaczania pojemników, w których stwierdzono nieprawidłową segregację odpadów. W takich przypadkach stosowane są naklejki informacyjne o treści: „NIEPRAWIDŁOWA SEGREGACJA ODPADÓW – POPRAW SWOJĄ SEGREGACJĘ” oraz „NIEPRAWIDŁOWA SEGREGACJA ODPADÓW – ODPADY NIEODEBRANE W ZWIĄZKU Z BRAKIEM SEGREGACJI. PROSIMY POSEGREGOWAĆ ODPADY I WYSTAWIĆ PRZY KOLEJNYM WYWOZIE.” Oznaczenia te są wykorzystywane podczas prowadzonych kontroli selektywnej zbiórki odpadów.

4) Ponadto przeprowadzono kontrole przedsiębiorców wpisanych do rejestru działalności regulowanej, weryfikując spełnianie przez nich wymagań formalnych i organizacyjnych.

Kontrole przedsiębiorców

- III kwartał: 4 kontrole
- IV kwartał: 1 kontrola

Dodatkowo weryfikowano realizację umowy na obsługę PSZOK – przedsiębiorstwo przedstawiło wymagane dokumenty potwierdzające prawidłowe wykonywanie usług.

5) Systematycznie prowadzono również kontrole nieruchomości niezamieszkałych pod względem posiadania umów na odbiór odpadów komunalnych oraz dowodów potwierdzających wykonanie usług. Łącznie skontrolowano 63 przedsiębiorców.

W 2026 r. kontynuowane są działania kontrolne – przeprowadzono już 10 kontroli.

6) Obecnie procedowane wprowadzenie wyższego zwolnienia z części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi, którzy kompostują bioodpady w przydomowych kompostownikach, może przyczynić się do zmniejszenia kosztów odbioru i zagospodarowania tej frakcji odpadów.

Zastosowanie takiego rozwiązania może generować potencjalne oszczędności dla systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności poprzez:

- ograniczenie ilości bioodpadów przekazywanych do odbioru i przetwarzania, co prowadzi do obniżenia kosztów ich transportu oraz zagospodarowania,
- redukcję masy odpadów, przy czym bioodpady stanowią jedną z najcięższych frakcji, co ma istotny wpływ na koszty systemowe,
- zmniejszenie wydatków związanych z przetwarzaniem oraz składowaniem odpadów.

2. Rozbudowa infrastruktury

1) Jednym z najważniejszych działań infrastrukturalnych w 2025 r. było uruchomienie mobilnego Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK), dedykowanego w szczególności zbiórce tekstyliów i odzieży. Działanie umożliwiło mieszkańcom wygodne pozbywanie się tekstyliów i odzieży bezpośrednio z miejsca zamieszkania. Na realizację tego zadania wydatkowano z budżetu miasta kwotę 37 260,00 zł brutto. Wprowadzono również zmiany w obowiązujących uchwałach regulujących system gospodarki odpadami oraz zawarto aneks do umowy na obsługę PSZOK.

W ramach organizacji systemu:

- opracowano i zatwierdzono harmonogramy odbioru tekstyliów,
- przeprowadzono korespondencję z zarządcami nieruchomości,
- zapewniono szeroką dystrybucję informacji (strona internetowa, aplikacja mobilna, materiały drukowane),
- dostarczono harmonogramy mieszkańcom zabudowy jednorodzinnej.

Zbiórki tekstyliów przeprowadzone w czerwcu oraz wrześniu 2025 r. spotkały się z dużym zainteresowaniem mieszkańców. W ich trakcie odebrano odpowiednio,

- w czerwcu 2025 r. odebrano 38,10 Mg odpadów,
- w wrześniu 2025 r. odebrano 31,58 Mg odpadów.

łącznie w 2025 r. zebrano 69,68 Mg tekstyliów, co wskazuje na bardzo duże zainteresowanie mieszkańców nową formą selektywnej zbiórki.

Jednocześnie zaplanowano kontynuację zbiórki tekstyliów w 2026 r., rozszerzając system o dystrybucję worków dla mieszkańców zabudowy jednorodzinnej. Pierwszy odbiór został już zrealizowany, worki dostarczono mieszkańcom przed zbiórką w marcu 2026 r.

Zbiórkę odzieży i tekstyliów przeprowadzono zarówno w zabudowie jednorodzinnej, jak i wielorodzinnej. Mieszkańcy domów jednorodzinnych otrzymali po 2 bezbarwne worki na nieruchomości, natomiast w zabudowie wielorodzinnej odpady były gromadzone w workach typu „big bag” ustawionych w punktach odbioru.

Zbiórka odbyła się w marcu 2026 r., w trakcie której odebrano łącznie 41,1300 Mg odpadów.

W ramach nowej umowy na obsługę PSZOK przewidziano również funkcjonowanie mobilnych punktów zbiórki odpadów problemowych, m.in. elektroodpadów, leków, olejów, tekstyliów dwa razy w roku.

2) W IV kwartale 2025 r. ogłoszono postępowanie przetargowe na zagospodarowanie odpadów z podziałem na sześć części. Rozwiązanie to miało na celu zwiększenie konkurencyjności rynku oraz poprawę efektywności osiągania wymaganych poziomów recyklingu.

W IV kwartale 2025 r. ogłoszono postępowanie przetargowe na zagospodarowanie odpadów z podziałem na sześć części. Rozwiązanie to ma na celu zwiększenie konkurencyjności rynku oraz poprawę efektywności osiągania wymaganych poziomów recyklingu. W poprzednich latach postępowania prowadzone były w formie jednego przetargu obejmującego całość zamówienia, co ograniczało możliwość udziału większej liczby podmiotów. Podział zamówienia na części umożliwił udział szerszego grona wykonawców, zwiększając konkurencję oraz stwarzając warunki do uzyskania korzystniejszych ofert, zarówno pod względem cenowym, jak i jakościowym.

3. Edukacja ekologiczna

Działania edukacyjne w 2025 r. koncentrowały się na zwiększaniu świadomości mieszkańców w zakresie prawidłowej segregacji odpadów oraz nowych obowiązków wynikających ze zmian przepisów. Na stronie internetowej Urzędu Miasta oraz w mediach społecznościowych publikowano materiały przypominające o zasadach selektywnej zbiórki odpadów. Szczególną uwagę poświęcono obowiązkowi segregacji tekstyliów i odzieży, który wszedł w życie od stycznia 2025 r.

W ramach działań informacyjnych zamieszczono również artykuł dotyczący systemu kaucyjnego, przybliżający mieszkańcom zasady jego funkcjonowania. Równolegle aktualizowano wyszukiwarke odpadów dostępną na stronie internetowej, co ułatwiło mieszkańcom prawidłowe klasyfikowanie odpadów.

Istotnym elementem wsparcia mieszkańców było udostępnienie w pierwszym kwartale 2025 r. aplikacji „Kiedy śmieci”, która umożliwia bieżące śledzenie harmonogramów odbioru odpadów oraz dostęp do najważniejszych informacji związanych z gospodarką odpadami.

Działania edukacyjne obejmowały również bezpośredni kontakt z mieszkańcami – każdorazowo przy składaniu pierwszej deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami przekazywano komplet materiałów informacyjnych, w tym książeczki edukacyjne, harmonogramy oraz informacje o obowiązku segregacji tekstyliów.

W IV kwartale 2025 r. wzmocniono przekaz edukacyjny poprzez zakup i dystrybucję tablic informacyjnych dotyczących zasad segregacji odpadów, które zostały przekazane zarządcom budynków wielorodzinnych. Dodatkowo opracowano i opublikowano harmonogramy odbioru odpadów na rok 2026, obejmujące wszystkie frakcje odpadów oraz informacje o funkcjonujących narzędziach wsparcia (m.in. aplikacji mobilnej).

W 2026 r. kontynuuje się działania edukacyjne, obejmujące:

a) udostępnienie na profilu społecznościowym Facebook Urzędu Miasta informacji pt. „Segregacja się opłaca – dla Ciebie i dla całego miasta”,

b) publikację na stronie internetowej Urzędu Miasta oraz profilu Facebook komunikatu dotyczącego odbioru odpadów wielkogabarytowych, zużytego sprzętu RTV/AGD oraz tekstyliów z zabudowy jednorodzinnej i wielorodzinnej,

c) realizację w dniu 19 marca 2026 r. zajęć edukacyjnych pn. „Lekcja ekologii w praktyce” dla dwóch klas uczniów Szkoły Podstawowej nr 2 im. kpt. Władysława Wysockiego w Bielsku Podlaskim. W ramach zajęć uczniowie odwiedzili Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych przy ul. Torowej 40, co pozwoliło im zapoznać się z jego funkcjonowaniem oraz pogłębić wiedzę na temat prawidłowej segregacji odpadów i jej znaczenia dla ochrony środowiska. Na zakończenie uczestnicy otrzymali drobne upominki,

d) organizację w dniu 22 kwietnia 2026 r. akcji sprzątnięcia przestrzeni publicznej z okazji Dnia Ziemi, w której udział wzięły cztery szkoły podstawowe. Każda ze szkół wyznaczyła teren do uprzątnięcia na obszarze miasta, a następnie została nagrodzona jako wyraz uznania za zaangażowanie w działania proekologiczne.

Należy nadmienić, że w związku z nieosiągnięciem wymaganych poziomów recyklingu odpadów w latach poprzednich na Miasto Bielsk Podlaski zostały nałożone kary finansowe przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku.

Za 2019 r. nałożono karę w wysokości 14 078 zł w związku z nieosiągnięciem wymaganego poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia oraz odzysku innymi metodami odpadów budowlanych i rozbiórkowych. W tym przypadku złożono wnioski o zawieszenie kary pieniężnej.

Za 2022 r. nałożono karę w wysokości 253 065,00 zł za nieosiągnięcie wymaganego poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych. Złożono wniosek o jej zawieszenie.

Za 2023 r. kara wyniosła pierwotnie 121 419,00 zł, natomiast po złożeniu korekty w marcu 2026 r. została zmniejszona do kwoty 95 996,00 zł. Obecnie trwa opracowywanie wniosku o zawieszenie tej kary.

Kary za lata 2022 i 2023, decyzją Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Białymstoku, zostały zawieszane na okres 5 lat. Należy jednak podkreślić, że zawieszenie kar ma charakter warunkowy. W przypadku nieosiągnięcia wymaganych poziomów recyklingu w kolejnych latach istnieje ryzyko cofnięcia zawieszenia i konieczność zapłaty odroczonej kary finansowej.

Oznacza to, że dalsze niespełnianie wymogów ustawowych może skutkować znaczącym obciążeniem budżetu miasta w przyszłości, dlatego kluczowe jest podejmowanie skutecznych działań zmierzających do poprawy poziomów recyklingu i ograniczenia ilości odpadów kierowanych do unieszkodliwiania.

4. Planowane działania

Aby ograniczyć deficyt systemu gospodarowania odpadami w Bielsku Podlaskim w 2026 r., rozpoczęte działania w poprzednich latach będą dalej realizowane. Dodatkowo należy skoncentrować się na kilku kluczowych działaniach:

- 1) kontynuacja kontroli deklaracji i liczby osób objętych systemem, co zwiększa wpływy do systemu poprzez objęcie opłatą większej liczby osób,
- 2) ograniczenie ilości odpadów zmieszanych poprzez kontynuację kontroli segregacji, co obniża koszty zagospodarowania odpadów dzięki zmniejszeniu udziału najdroższej frakcji kierowanej do przetwarzania,
- 3) rozwój kompostowania bioodpadów, co redukuje masę odpadów organicznych, zmniejsza koszty ich transportu i zagospodarowania oraz przyczynia się do poprawy poziomów recyklingu,
- 4) wzmocnienie działań edukacyjnych ukierunkowanych na praktyczne efekty i koszty systemu, co poprawia jakość segregacji u źródła oraz ogranicza liczbę błędów i związane z nimi koszty,
- 5) zwiększenie liczby mobilnych punktów zbiórki odpadów problemowych, co ogranicza ilość odpadów trafiających do strumienia zmieszanego, poprawia odzysk surowców oraz zmniejsza koszty zagospodarowania odpadów problemowych i niebezpiecznych,
- 6) zakup zestawów pojemników do selektywnej zbiórki odpadów i ich rozmieszczenie w przestrzeni publicznej oraz kontynuacja doposażania w kosze uliczne, co przyczyni się do poprawy poziomu segregacji oraz ograniczenia ilości odpadów trafiających do frakcji zmieszanej,
- 7) powierzenie prowadzenia Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) miejskiej spółce – Miejskiemu Przedsiębiorstwu Oczyszczania Sp. z o.o. w Bielsku Podlaskim, co może przyczynić się do ograniczenia kosztów funkcjonowania systemu poprzez lepszą kontrolę wydatków oraz zwiększenie efektywności organizacyjnej,
- 8) w przypadku utrzymującego się deficytu – dostosowanie stawek opłat do rzeczywistych kosztów funkcjonowania systemu.